

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000689

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Година Віктор Павлович

2. Viktor P. Hodyna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-9280-992X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 211

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Ветеринарна медицина

Дата захисту: 28-04-2026

Спеціальність за освітою: лікар ветеринарної медицини

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12156

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.41.55

Тема дисертації:

1. Еймеріоз курей (поширення, діагностика, заходи боротьби та профілактики)
2. Eimeria infection in chickens (distribution, diagnostics, control and prevention measures)

Реферат:

1. У дисертації теоретично узагальнено та експериментально вирішено наукову проблему щодо поширення, видового складу збудників еймеріозу курей в умовах приватних господарств Полтавської області (Україна), лабораторної діагностики, а також ефективності лікувальних заходів за еймеріозу курей. Встановлено, що середня екстенсивність та інтенсивність еймеріозної інвазії курей в умовах приватних господарств Полтавської області за результатами зажиттєвої копроовоскопічної діагностики становила 29,1 % та 871,1±4,5 ооцист/г відповідно. Видовий склад збудників еймеріозу представлений 4 видами, де домінуючими є *E. acervulina* Tyzzer, 1929 (EI – 14,9 %) та *E. tenella* Railliet et Lucet, 1891 (EI – 8,7 %). Еймерій видів *E. necatrix* Johnson, 1930 та *E. maxima* Tyzzer, 1929 діагностували рідше (EI – 4,3 та 1,8 % відповідно). Виявлено, що показники екстенсивності та інтенсивності еймеріозної інвазії курей у різних районах Полтавської області мали відмінності. Найвищі значення екстенсивності інвазії виявлено у приватних господарствах Полтавського району (EI – 33,2 %). Водночас, найвищі показники інтенсивності еймеріозної інвазії встановлено у курей приватних господарств Лубенського (II – 952,9±15,3 ооцист/г) та Кременчуцького (II –

959,7±8,1 ооцист/г) районів. Отримано нові дані щодо перебігу еймеріозу в складі мікстінвазій травного тракту курей. Встановлено, що еймеріоз у 73,3 % інвазованої птиці перебігав у вигляді мікстінвазій. Водночас, у 26,7 % курей копроовоскопічними дослідженнями діагностовано еймеріозну моноінвазію. Мікстінвазії перебігали частіше як 2-компонентні (57,0 % від мікстінвазій, EI – 12,2 %) та 3-компонентні (38,9 % від мікстінвазій, EI – 8,3 %), рідше – 4-компонентні (4,1 % від мікстінвазій, EI – 0,9 %). Всього виявлено 12 різновидів мікстінвазій, де з-поміж 2-компонентних мікстінвазій найчастіше виявляли еймеріозно-гетеракозну (25,0 % від мікстінвазій) та еймеріозно-аскаридіозну (14,9 %); 3-компонентних – еймеріозно-гетеракозно-аскаридіозну (14,3 %) та еймеріозно-гетеракозно-капіляріозну (10,3 %). Водночас, 4-компонентні мікстінвазії були представлені двома різновидами, а саме: асоціацією еймерій, гетеракісів, аскаридій і капілярій (3,1 %) та еймерій, капілярій, гетеракісів і цестод (1,0 %). Найбільш частими співчленами збудників еймеріозу є гетеракіси (60,7 %), аскаридії (37,4 %) та капілярії (31,7 %). Рідше еймеріоз перебігав разом з цестодозами (12,6 %) та трихостронгільозом (4,8 %). З'ясовано особливості вікової та сезонної динаміки за еймеріозу курей. Вікова динаміка характеризується зниженням показників екстенсивності та інтенсивності інвазії зі збільшенням віку птиці. Найбільш ураженим виявився молодняк віком 1–3 міс. (EI ± 50,7 %, II ± 2585,1±36,9 ооцист/г), а найменш ураженими – кури віком старше 9-місячного віку (EI ± 11,7 %, II ± 248,0±18,3 ооцист/г). Сезонна динаміка характеризується піком інвазії у літній (EI – 47,8 %, II – 966,9±200,1 ооцист/г) та осінній (EI – 52,2 %, II – 1316,1±270,4 ооцист/г) періоди року. Мінімальні значення показників екстенсивності та інтенсивності еймеріозної інвазії встановлено взимку (12,8 % та 726,8±73,8 ооцист/г відповідно). Отримано нові дані щодо контамінації об'єктів довкілля у приватних птахогосподарствах Полтавської області ооцистами еймерій. Встановлено, що середні показники екстенсивного та інтенсивного індексу контамінації ооцистами еймерій при дослідженні ґрунту з вигульних майданчиків становлять відповідно 45,2 % та 473,8±345,8 ооцист/кг. При дослідженні зіскобів з птахівничих приміщень їх контамінація ооцистами еймерій виявилася вищою, де показники екстенсивного та інтенсивного індексу становили 75,6 % та 561,88±134,8 ооцист/кг відповідно. З'ясовано, що найбільш забрудненим на території вигульних майданчиків виявився ґрунт, відібраний з поверхні центральної частини (EIK – 50,0 % та ІІК – 490,0±255,8 ооцист/кг), по краях (EIK – 60,0 % та ІІК – 947,2±547,3 ооцист/кг) і біля годівниць (EIK – 66,7 % та ІІК – 1012,5±688,8 ооцист/кг). Водночас, найбільш забрудненими в птахівничих приміщеннях виявилися місця центральної частини (EIK – 70,0 % та ІІК – 638,1±372,8 ооцист /кг), в ділянці кутів (EIK – 80,0 % та ІІК – 406,3±248,2 ооцист /кг) і біля годівниць (EIK – 76,7 % та ІІК – 641,3±445,3 ооцист /кг). Отримано нові дані щодо діагностичної ефективності сучасних та загальновідомих способів копроовоскопії за еймеріозу курей, а саме: Фюллеборна (з використанням розчину натрію хлориду), Котельникова-Хренова (з використанням розчину аміачної селітри), Маллорі (з використанням розчину цукру), Мельничука (з використанням розчину карбаміду) та Натяглої (з використанням суміші розчинів цукру та натрію хлориду). Проведеними дослідженнями встановлено, що найбільш чутливим виявився спосіб Натяглої, де залежно від експозиції було виявлено від 88,6 до 100,0 % позитивних проб. Інші способи виявилися менш чутливими при діагностиці еймеріозу курей.

2. The dissertation theoretically summarizes and experimentally solves the scientific problem of the distribution, species composition of *Eimeria* pathogens in chickens in private farms of Poltava region (Ukraine), laboratory diagnostics, and the effectiveness of treatment measures for eimeriasis in chickens. It was established that the average extensiveness and intensity of eimeriasis infection of chickens in private farms of Poltava region according to the results of lifetime coproovoscopic diagnostics was 29.1% and 871.1±4.5 oocysts/g, respectively. The species composition of eimeriasis pathogens is represented by four species, the dominant ones are *E. acervulina* Tyzzer, 1929 (EI – 14.9%) and *E. tenella* Railliet et Lucet, 1891 (EI – 8.7%). *E. necatrix* Johnson, 1930 and *E. maxima* Tyzzer, 1929 were diagnosed less frequently (EI – 4.3 and 1.8%, respectively). It was found that the indicators of extensiveness and intensity of eimeriasis infection of chickens varied in different districts of Poltava region. The highest values of extensiveness of invasion were found in private farms of Poltava districts (EI – 33.2%). The highest rates of intensity of eimeriasis infection were found in chickens of private farms of Lubny (II – 952.9±15.3 oocysts/g) and Kremenchuk (II – 959.7±8.1 oocysts/g) districts. New data on the course of eimeriasis as part of mixed infections of the digestive tract of chickens were obtained. Eimeriasis in 73.3% of the infected birds

occurred in the form of mixed infections. Eimeriasis monoinfection was diagnosed in 26.7% of the chickens by coproovoscopic studies. Mixed infestations occurred more often as 2-component (57.0% of mixed infestations, EI – 12.2%) and 3-component (38.9% of mixed infestations, EI – 8.3%), less often – as 4-component (4.1% of mixed infections, EI – 0.9%). A total of 12 types of mixed infections were identified. Among the 2-component mixed infections, the most common were Eimeria-Heterakis (25.0% of mixed infestations) and Eimeria spp. + Ascaridia galli (14.9%); among the 3-component ones, Eimeria spp. + Heterakis spp. + Ascaridia galli + Ascaridia galli (14.3%) and Eimeria spp. + Heterakis spp. + Capillaria (10.3%). The 4-component mixed infections were represented by two types, namely: an association of Eimeria spp., Heterakis spp., Ascaridia galli and Capillaria (3.1%) and Eimeria spp., Capillaria, Heterakis spp. and cestodes (1.0%). The most frequent co-members of the causative agents of Eimeria are Heterakis spp. (60.7%), Ascaridia galli (37.4%) and Capillaria (31.7%). Less commonly, eimeriasis occurred together with cestodes (12.6%) and trichostrongylosis (4.8%). The features of age-related and seasonal dynamics in eimeriasis of chickens were determined. Age-related dynamics are characterized by a decrease in the parameters of extensiveness and intensity of infection with increasing age of the bird. The most affected were young birds aged 1–3 months (EI \square 50.7%, II \square 2585.1 \pm 36.9 oocysts/g), and the least affected were chickens older than 9 months (EI \square 11.7%, II \square 248.0 \pm 18.3 oocysts/g). Seasonal dynamics are characterized by a peak of infection in the summer (EI – 47.8%, II – 966.9 \pm 200.1 oocysts/g) and autumn (EI – 52.2%, II – 1316.1 \pm 270.4 oocysts/g) periods of the year. The minimum values of the extensiveness and intensity of Eimeria infection were established in winter (12.8% and 726.8 \pm 73.8 oocysts/g, respectively). New data on the contamination of environmental objects in private poultry farms in Poltava region with Eimeria oocysts have been obtained. It was established that the average rates of the extensive and intensive index of contamination with Eimeria oocysts in the study of soil from walking areas are 45.2% and 473.8 \pm 345.8 oocysts/kg, respectively. When studying scrapings from poultry houses, their contamination with Eimeria oocysts turned out to be higher. The indicators of the extensive and intensive index of contamination were 75.6% and 561.9 \pm 134.8 oocysts/kg, respectively. The most contaminated soil on the territory of the walking areas was the soil taken from the surface of the central part (ECI – 50.0% and ICI – 490.0 \pm 255.8 oocysts/kg), along the edges (ECI – 60.0% and ICI – 947.2 \pm 547.3 oocysts/kg) and near the feeders (ECI – 66.7% and ICI – 1012.5 \pm 688.8 oocysts/kg). At the same time, the most contaminated areas in poultry houses were the central part (ECI – 70.0% and ICI – 638.1 \pm 372.8 oocysts/kg), in the corner area (ECI – 80.0% and ICI – 406.3 \pm 248.2 oocysts/kg) and near the feeders (ECI – 76.7% and ICI – 641.3 \pm 445.3 oocysts/kg). New data were obtained on the diagnostic efficiency of modern and well-known methods of coproovoscopy for eimeriasis in chickens, namely: Fülleborn's (using sodium chloride solution), Kotelnikov-Khrenov's (using ammonium nitrate solution), Mallory's (using sugar solution), Melnychuk's (using urea solution) and Natyagla's (using a mixture of sugar and sodium chloride solutions).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Yevstafieva V., Melnychuk V., Hodyna V., Mykhailiutenko S., Kruchynenko O., Omelchenko A., Avramenko N., Mazannyi O. Inhibitory properties of disinfectants on the sporogony of Eimeria tenella (Protista, Eimeriidae). Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2025. № 16 (4)
2. Hodyna V. Sensitivity of an improved method for post-life laboratory diagnosis of chicken eimeriosis. Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences. 2024. № 7 (3). P. 48–52.
<https://doi.org/10.32718/ujvas7-3.08>

- 3. Година В. П. Діагностична ефективність методів копроовоскопії за еймеріозу курей. *Scientific Progress & Innovations*. 2024. № 27 (2). С. 84–89. <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.02.14>
- 4. Година В. П. Забрудненість навколишнього середовища ооцистами еймерій у птахівничих господарствах Полтавської області. *Scientific Progress & Innovations*. 2025 № 28 (1). С. 207–211. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.01.31>
- 5. Година В. П., Михайлютенко С. М. Особливості сезонної динаміки еймеріозу курей. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (2). С. 236–241. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.02.37>
- 6. Година В. П. Аналіз моніторингових досліджень щодо епізоотологічної ситуації з шлунково-кишкових нематодозів та еймеріозу курей на території України. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (20–21 лютого 2023, м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2023. С. 49–52.
- 7. Година В. П. Моніторинг паразитозів курей у господарствах Полтавської області. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 квітня 2023, м. Полтава). Полтава, 2023. С. 33–35.
- 8. Година В. П., Євстаф'єва В. О. Поширення еймеріозу курей в умовах одноосібних селянських господарств Полтавської міської територіальної громади. Наукові читання 2023. Еколого-регіональні проблеми сучасного тваринництва та ветеринарної медицини. Матеріали X щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 листопада 2023, м. Житомир). Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 158–160.
- 9. Година В. П. Порівняльна ефективність методів копроовоскопії за еймеріозу курей. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (14–15 травня 2024, м. Полтава). Полтава, 2024. С. 91–92.
- 10. Євстаф'єва В. О., Година В. П. Поширення еймеріозу курей в приватних господарствах Решетилівської МТГ Полтавської області. Еколого-регіональні проблеми сучасного тваринництва та ветеринарної медицини. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (14 листопада 2024, м. Житомир). Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 151–153.
- 11. Година В. П. Поширення еймеріозу курей у господарствах Карлівської міської територіальної громади. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 лютого 2025, м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2025. С. 49–51.
- 12. Melnychuk V., Yevstafieva V., Hodyna V. Effectiveness of an improved method of laboratory coproscopic diagnostics of eimeriosis in chickens. *International experience in scientific research. The 3rd International scientific and practical conference* (October 23–25, 2025). BoScience Publisher, Chicago, USA, 2025. P. 14–18.
- 13. Година В. П., Михайлютенко С. М. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за еймеріозу курей. Полтава, 2025. 26 с.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Євстаф'єва В. О., Година В. П., Омельченко О. В., Мельничук В. В., Гудзь Н. В. Спосіб кількісного виявлення яєць *Heterakis spp.* та ооцист *Eimeria sp.* у посліді курей: пат. № 160769 Україна: у 2025 00282, А61В 10/00, G01N 33/50 (2006.01) МПК (2025.01); заявл. 22.01.2025; опубл. 08.10.2025, Бюл. № 41. 5 с.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U107882

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлютенко Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Mykhailiutenko

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6634-1244

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагорна Людмила Володимирівна
2. Liudmyla V. Nagorna

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8307-183X

Додаткова інформація: ;<https://orcid.org/0000-0001-8307-183X>;https://scholar.google.com.ua/citations?user=F_pyZsUAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Олександра Олександрівна
2. Oleksandra O. Boiko

Кваліфікація: к. б. н., доцент, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7299-9920

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канівець Наталія Сергіївна

2. Nataliia S. Kanivets

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9520-2999

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Замазій Андрій Анатолійович

2. Andrii A. Zamazii

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 03.00.13, 16.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3138-0424

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Киричко Борис Павлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Киричко Борис Павлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кузьміна Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна